

Životopis paní Ludmily Krystyníkové, rozené Bartoškové

Paní Ludmila Krystyníková se narodila 12. prosince 1940 manželům Anně a Josefovi Bartoškovým na valašské samotě zvané Stodoliska na pomezí Moravy a Slovenska. V malé dřevěné chalupě žila s rodiči a pěti staršími sestrami. K obživě jim sloužilo kus pole a hospodářská zvířata. Jejich strava byla velmi skromná, jak paní Ludmila zmínila, jedli především černý chléb a kaši z žitné mouky. Do nejbližšího obchodu to měli až na moravskou nebo na slovenskou stranu 2 hodiny chůze.

Na Valašsku žila paní Krystyníková v době 2. světové války. Přes hranice často přecházeli partyzáni a tatínek Josef jim pomáhal orientovat se v lesích a rodina je zásobovala jídlem. Často se stávalo, že partyzáni utíkali oknem a německá stráž přicházela dveřmi. Když byl vyšetřován útok na německou stanici ve Velkých Karlovicích, byl tatínek týden vyšetřován gestapem v Ostravě. Všichni se báli. Když hrozilo nějaké nebezpečí, schovávali se ve sklepě, kde bylo připraveno to nejnужnější k přežití.

Válka skončila, a protože se naskytla možnost získat statek, rodina se v roce 1947 přestěhovala do Sudet do obce Třemešek u Oskavy. Doufali v lepší život, ale netušili, že přijdou těžké chvíle. Paní Ludmila začala chodit do školy a velmi ji to bavilo, ráda zpívala a učila se nové věci, jako třeba krmení bource morušového, kterého ve škole chovali. Trochu litovala, že jí maminka Anna nedovolila stát se členkou Pionýru a nemohla tak jezdit na výlety s ostatními.

Rodiče to také měli velmi těžké. Na přelomu čtyřicátých a padesátých let byli nuceni vstoupit do místního JZD. Bránili se, vždyť kvůli soukromému hospodaření se stěhovali z rodného kraje. Museli tedy odevzdávat tzv. dávky masa a zemědělských plodin, které byly stanoveny tak velké, že rodině zůstávalo málo na živobytí. Proto když měli hodně setat, tatínek některé nenahlásil a to se mu stalo osudným. Jedné noci přišli statek zkontrolovat, tatínka paní Ludmily zatkl a strávil téměř 2 roky v olomoucké věznici. O statek se tak musely postarat jen ženy, ale našli se dobří sousedé a přátelé a ti hodně pomohli.

Aby toho nebylo málo, když Miluška, jak ji doma oslovovali, přestože byla křtěná Ludmila, končila školu „měšťanku“, řekl jí učitel, že studovat nemůže, musí jít pracovat do družstva. To byl pro ni takový šok, že zbytek osmé třídy už ve škole nepromluvila. V JZD ve svých čtrnácti letech dostala na starost 40 telat. Po dvou letech se našli hodní lidé, kteří paní Ludmile nabídli dvouleté studium zemědělského oboru ve škole v Libině. Neváhala, i když to bylo při zaměstnání velmi náročné. Nejprve si musela splnit všechny povinnosti, pak jít pěšky téměř 8 kilometrů a při chůzi se ještě učit. Vše se jí dařilo, ale opět jí do života zasáhli mocní a další vzdělávání jí neumožnili. Pokračovala tedy v náročné práci v družstvu.

Naštěstí se na selském bále seznámila se Stanislavem Krystyníkem, 23. 1. 1960 se vzali, časem se přestěhovali do vlastního domku v Mladoňově a měli čtyři děti Stanislava, Ludmilu, Zdeňka a Jarmilu. Později dostala práci v místní školce a pak se oba i s manželem ocitli v nedalekém rekreačním středisku jako správci, kde zůstali až do důchodového věku.

Ovšem paní Krystyníková ani poté nezahálela. Po sametové revoluci v roce 1989 se otevřel svět a ona jezdila s cestovní kanceláří jako kuchařka a zase poznávala nové věci. I ve svých 83 letech je velmi činorodá. Je věřící, stará se o mladoňovský kostel, skvěle vaří, pečie frgále na všechny okolní církevní slavnosti, vášnivě ve velkém houbaří, čas od času si obleče svůj valašský kroj a těší se ze šesti vnoučat a pravnučky.

Sepsali: Justýna Austová, Olga Býmová, Jan Horáček, Lucie Rabenseifnerová a Vendula Varišková